

RADA GMINY ZAŁUSKI
ul. Gminna 17
09-142 Załuski

Uchwała Nr 151/XXI/25

Rady Gminy Załuski

z dnia 29 grudnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia na rok 2026 Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.), w związku z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz.U. z 2021 roku poz. 642) Rada Gminy Załuski uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2026 w brzmieniu załącznika.

§2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Załuski.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Gminy Załuski

Agnieszka Dąbrowska

Załącznik do Uchwały Nr 151/XXI/25

Rady Gminy Załuski

z dnia 29 grudnia 2025 roku

**Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
oraz przeciwdziałania narkomanii
na rok 2026**

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 2151) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939). W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

PROGRAM KRAJOWY:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 przedłużony do 31 grudnia 2026 roku

ADRESACI PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Załuski, którzy spotykają się z problemem nadużywania alkoholu i używania narkotyków oraz z konsekwencjami ich zażywania, przemocy w rodzinie oraz do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu czy narkotyków, ich rodziców i nauczycieli,
- 2) dorosłych osób zagrożonych lub uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- 3) osób współuzależnionych,
- 4) osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową i narkotykową oraz przemocą domową,
- 5) osób uzależnionych po ukończeniu terapii ,
- 6) rodzin doświadczających przemocy,
- 7) jednostek lub grup zwiększonego ryzyka.

ROZDZIAŁ I

CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Cele ogólne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem alkoholu oraz narkotyków.
2. Zmniejszanie rozmiarów istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu oraz narkotyków.
3. Podwyższanie kompetencji i zwiększanie innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemem alkoholowym oraz narkotykami.

Cele szczegółowe:

PROGRAM WOJEWÓDZKI:

Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na województwa mazowieckiego na lata 2021-2025

PROGRAMY GMINNE:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2026
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Załuski na lata 2025-2034
3. Gminny program wspierania rodziny na lata 2023-2025

Gminny programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2026 stanowi kontynuację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2025.

Głównym celem tego dokumentu jest zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Załuski (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, a także ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków poprzez stosowanie odpowiednich działań interwencyjnych i korekcyjnych. W zadaniach Gminnego programu uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia.

Realizacja zadań objętych Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii została zaplanowana na okres od dnia 01 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

1. Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej.
2. Zmniejszanie rozmiaru szkód, jakich doznają młodzi ludzie w związku z sięganiem po alkohol.
3. Ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakt z alkoholem i narkotykami.
4. Kształtowanie postaw prozdrowotnych.
5. Zwiększenie liczby osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej.
6. Wzrost wiedzy mieszkańców gminy Załuski na temat negatywnych konsekwencji używania alkoholu oraz zażywania narkotyków.
7. Zmniejszenie rozmiaru naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.
8. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Powyższe cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

ROZDZIAŁ II

ZASOBY LOKALNE UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach
2. Grupa Zdrowie Załuski
3. Placówki oświatowe z terenu gminy Załuski- szkoły, przedszkola, klub dziecięcy
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach
5. Parafie rzymsko – katolickie obejmujące teren gminy Załuski
6. Posterunek Policji w Załuskach
7. Sąd Rejonowy w Płońsku – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

8. Sąd Rejonowy w Płońsku - Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej
9. Centrum Zdrowia „Szansa” w Płońsku
10. Niepubliczna Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „PSYCHE”
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku
12. Organizacje pozarządowe, np. stowarzyszenia z terenu gminy Załuski
13. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie

ROZDZIAŁ III

SPOSOBY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów problemów związanych ze zjawiskiem nadużywania alkoholu oraz narkomanii, skuteczna ochrona mieszkańców gminy, a szczególnie młodego pokolenia przed używaniem narkotyków i alkoholu oraz przed uzależnieniami behawioralnymi, podniesienie świadomości społecznej mieszkańców gminy Załuski oraz budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego.

Cele operacyjne programu, opierając się na celach operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia w zakresie profilaktyki uzależnień, obejmujące profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, będą realizowane poprzez następujące zadania:

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym i problemem związanym z narkotykami

1. Udzielanie osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, uzależnionym behawioralnie oraz pijącym ryzykownie i szkodliwie, a także członkom ich rodzin pomocy psychologicznej i terapeutycznej w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej

zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, poprzez prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą; finansowanie działalności punktu (m.in. zakup materiałów biurowych, oraz finansowanie wynagrodzenia osób świadczących poradnictwo specjalistyczne). Praca Punktu polega na zatrudnieniu terapeuty ds. uzależnień oraz psychologa, którzy przekazują informacje osobom uzależnionym i ich rodzinom na temat specyfiki samego problemu, ale też na temat placówek, grup terapeutycznych i publicznych ośrodków terapeutycznych. Zadanie będzie realizowane w ramach redukcji szkód i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Edukacja zdrowotna, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, poprzez przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików itp.

3. Kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego oraz finansowanie tych opinii.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy z narkotykami, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

1. Edukacja zdrowotna, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, poprzez zakup ulotek, broszur i poradników, związanych z problemem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

2. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, o której mowa w NPZ, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym w Załuskach i wspieranie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz

uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym we współpracy z Komisją ds. zdrowia, oświaty i kultury Rady Gminy Żaluski

1. Finansowanie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w szczególności programów rekomendowanych przez KCPU, z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych - w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
2. Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.
3. Realizowanie i finansowanie programów profilaktyki, rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne – szkolenia dla rodziców, w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
4. Alternatywne formy spędzania wolnego czasu - finansowanie i dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia – wyjazdy na basen, do kina, do teatru, na spektakle z elementami profilaktyki, dyskoteki bez alkoholu, koła zainteresowań.
5. Włączanie się w ogólnopolskie akcje i lokalne kampanie profilaktyczne.
6. Podejmowanie systematycznych działań edukacyjnych dla sprzedawców i właścicieli sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
7. Propagowanie czasopism, ulotek, broszur i innych materiałów służących profilaktyce oraz promocji zdrowego stylu życia.
8. W ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz samorządowych (szkoły, przedszkola, klub dziecięcy), sołectw i innych oraz współfinansowanie prowadzonych przez nie działań na rzecz rodzin z problemem alkoholowym oraz z problemem narkomanii.
2. Udział członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pielęgniarek, policjantów i innych przedstawicieli służb społecznych w szkoleniach i konferencjach związanych z tematem uzależnień, w tym pokrywanie kosztu dojazdu na szkolenia, w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
3. Propagowanie instytucji oraz osób wyspecjalizowanych w niesieniu pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłym w obszarze problemu uzależnienia alkoholowego, problemu narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
4. W ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, współpraca z Policją m.in. poprzez doposażenie w narkotesty i wykorzystanie ich do edukacji zdrowotnej mieszkańców gminy.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie ograniczeń dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz okoliczności zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Dbanie, by w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były widoczne informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
2. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

3. W przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz zakazu promocji lub reklamy napojów alkoholowych, egzekwowanie uchybień na drodze sądowej.

4. Działania kontrolne przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych w ramach zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie dystrybucji i sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z zapisami Narodowego Programu Zdrowia.

ROZDZIAŁ IV

KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie poprzez:

- 1) sprawozdania wewnętrzne – roczne sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu składane Radzie Gminy Załuski za rok poprzedni;
- 2) sprawozdania zewnętrzne dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – sporządzane na podstawie ankiety opracowanej przez Centrum. Informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu, przekazywane są do Centrum w terminie do 15 kwietnia roku następnego po roku, którego dotyczy informacja
- 3) Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, w drodze Zarządzenia Wójta Gminy Załuski powołana jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach.

2. Środki finansowe na realizację Programu zapewnione są w planach budżetowych gminy w ramach wpłat za wydawanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

3. Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpek. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

- a) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
- b) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Środki, o których mowa w art. 9 z 3 w ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację koordynowanej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

4. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach odbywają się według potrzeb, co najmniej raz w miesiącu.

5. Dla każdego członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach ustala się wynagrodzenie w formie ryczałtu miesięcznego ustalone w wysokości 19,50% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2026 roku, przysługujące do wypłaty m.in. za: udział w posiedzeniach Komisji, występowanie przed sądem w sprawach z wniosku GKRPA, dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym, udział w kontrolach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

6. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na posiedzeniu Komisji, członek Komisji traci prawo do ryczałtu za dany miesiąc.

7. Wypłata wynagrodzeń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach następuje raz w miesiącu.

8. Rozliczenie należności przysługujących z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju następuje na zasadach jakie przysługują pracownikom Urzędu Gminy w Załuskach.

